

dupl. Nr. 1287

21

FRIHETEN

30
1942

Nr. 30. KAMPORGAN FOR NORSKE PATRIOTER

VIGGO HANSTEEN +

ROLF WICKSTRØM —

I denne dag dette blir skrevet, den 10 september, vil ikke bare Oslo-arbeiderne, men hele det norske folket minnes de hendinger som skaket opp vårt land og hele verden for et år sia. De tyske bødlere kan på nytt feire jubileum. Vi skal ikke her skrive livssagaen til disse to, Rolf Wickstrøm, typen på den trofaste norske arbeider, og Viggo Hansteen, arbeidernes fremste og mest trofaste tillitsmann. Ders saga har brent seg inn i sinnet til hver norsk mann og kvinne også utenfor arbeiderklassen. De falt for den sak de alltid levte for og for sitt folk. De var folkets egne sønner. De skulde innlede den lange liste av myrdede nordmenn som nå i dag teller 107 navn og som vil bli enda lengre. Septemberdagene 1941 vil alltid stå som et av de viktigste blad, ikke bare i arbeiderklassens, men i landets egen historie. De ga gjenlyd utenfor landegrensene. De varslet en ny og farlig, men heltmodig epoke i folkets egen fridomsstrid. De var sjøl innledningen til den. Oslo-arbeidernes heltmodige kamp viste hele verden hvordan et underkuet folk kjemper for sin fridom. De viste sitt eget folk at

vegen til fridom er den uforsonlige kampens veg, og at det nytter å kjempe. Den kostet tunge ofre — de tyngste som arbeiderklassen hittil har betalt. Men de har fått svar alle tvilerne som spurte om kampen «lønnet» seg. Ingen venter lønn for sin kamp. Han venter tvert om nye oppofrelser og lidelser. Men en dag skal det vise seg at det var alle disse «ulønnsomme» kamper som førte til seier. Hele folket er kommet med i kampen sia den dag, lærerne, kristenfolket, alle grupper og yrker. Septemberdagene i fjor var det norske folks illdåp.

I denne nye kampens epoke som ble født i september i fjor ble også vår avis «Friheten» til. Vi feirer også jubileum - om enn på vår egen måte. I denne tida har vi opplevet redsel på redsel, «rikedagsbranner», «attentater» og mord. De har ikke kuet oss, motstanderne. De har utløst krefter i oss som er sterkere enn all terror og angst for døden ved muren. Det som har særmerket oss i denne tida er den klare ro, kald som enhver krigsstrategi, sjøl om sinnene brenner i fridomsstriden på vår egen jord. En isnende forakt har møtt dem som svek oss. Det har vært den hardeste påkjenning for dem. Landssvikerne

Statsminister Nygårdsvold holdt den 6 september en tale i radio til det norske folk. Han sa til slutt dette: En kan vente nye brutale forsøk fra

skal nå feire «riksting» og nytt jubileum. Og nye provokasjoner og «attentater» vil sikkert følge. Vi offentliggjør på annet sted et opprop fra vår statsminister til det norske folk om å være på vakt og ikke innlate seg på vetlause ting i denne tida. Vi ber så inntrengende vi kan alle kamerater og landsmenn å legge seg disse ord fra sin statsminister på hjertet. Alle disse klossete «attentatene» som har en tendens til å komme hver gang nasistene aller mest har bruk for en «oppdrydding», alle ofrene som ved muren blir gjort til kommunister, agenter for GPU og Secret Service som i septemberdagene ifjor, gjør det det klart for hver eneste nordmann hva hensikten er. Om det er noen nordmann som har ryddet de nasistiske udyr Tofteberg og Bråthen av vegen, vet vi ikke. I såfall er det bare utallige nordmenns tårer og blod som har fått sin rettfærdige hevn. Men vi nekter å tro noe av det som blir laget i en nasistisk «rettssal», og hver nordmann vet at bare nasistene har interesse av disse private terroraksjoner. Nå står altså «rikstinget» for døra og vi kan vente nye provokasjoner. Det kan bli en gestus med «amnesti», det kan bli «attentater» med dødsdommer, eller begge deler. Nasistene skal likevel vite at deres skitne hensikter er gjennomskuet, og at vi ikke blir overrasket, hva som enn hender. Men vi retter ennå en gang en oppmoding til alle landsmenn om å være på vakt.

NORGE SKAL VINNE!

tyskerne og nasistene på å ødelegge vårt land som rettssamfunn. Den iinje vårt folk hittil har fulgt har vakt hele verdens beundring og ført til det beste resultat. Alt tyder på at en nå står overfor nye overgrep i samband med Quislings «riksting» som skal godkjenne det Hitler har gjennomført i Norge. I denne situasjon vil jeg rette en appell til det norske folk om å avholde seg fra alle individuelle aksjoner som bare vil føre til skjerpert terror.

Vær på vakt. Det danske blad «Politikken» offentliggjør 31-8 en forordning av en viss «gauleiter» Gauckel og som bladet sier har stått i «den tyske statstidende». Forordningen gjelder en fullstendig ensretting av alt arbeid i de land tyskerne har hærtatt. I § 3 heter det at alle arbeidskrefter i de hærtatte områder i første rekke skal tilfredsstille krigsbehovet i Tyskland sjøl. Arbeidet er inndelt i 5 grupper: Arbeidet for de tyske myndigheter og Deutsche Wehrmacht, rustningsarbeidet, landbruks- og mataukingsarbeidet, industrielt og håndverksmessig arbeid i tysk interesse, og tilsist tilsvarende arbeid i den lokale befolknings interesse. Det vil bli krevd samme arbeidsinnsats som av tyske arbeidere og arbeidstida blir minst 54 timer i uka. I en rekke paragrafer blir det innskjerpet den strengeste arbeidsdisiplin. — Overraskende kommer ikke dette på oss. Ny uforsonlig og krevende kamp forestår. Vi skal komme tilbake til saka senere.

Så minner vi atter som i forrige nr. om at ingen norsk arbeider går på «minister» Lippestads bedriftsmøter.

Sabotasjen her er svært god. Men det hender han overrumpler enkelte arbeidere som blir terrorisert til å være publikum. Vi forstår nå klart «arbeidssambandet»s oppgaver etter meldinga på side 2. Det er karakteristisk for nasistene at de framleis driver med svindelen om «sosial rettferd» uten en eneste gang å komme inn på det viktigste rettferdsspørsmål for arbeiderne i dag: **VEDERLAG FOR DEN UHYGGELIGE PRISSTIGINGA** — Og «ministeren» vil heller aldri komme inn på det.

Vi får stadig sikre meldinger fra ymse kanter av landet om den sviktende moralen mellom de tyske soldatene. Førrige gang meldte vi om en episode fra Kirkenes. I Oslo var det for kort tid sia mytteri mellom tyskerne på Boltelekka skole og hele kvartalet ble avsperrt. De tyskere som hadde permisjon ble øyeblikkelig kalt til tjeneste gjennom radioen, og kinogjengerne den kvelden opplevde å få forestillingen avbrutt for å lese beskjeden om at alle tyskere i salen hadde å innfinne seg i sine avdelinger øyeblikkelig. I Narvik er flere tyske opprørere skutt. I Bergen har det også vært mytteri, uten at vi vet mer enn at store forsterkninger av gestapo ble sendt i hast fra Oslo. I alt skal det sitte omlag 2500 tyskere i konsentrasjonsleier her i landet.

En fangetransport på omlag 500 politiske fanger har nylig foregått fra Grini til Trondheim. Reisen tok 35 timer og fangene ble stappet inn i kuvogner med 38 i hver. Dører og glugger ble forsvarlig stengt og det var kølmerkt i vognene. Klossettet besto av en bøtte for samtlige og den

ble ikke tømt under turen. Flere av fangene ble dødssjuka. I Trondheim ble de stuvet inn i dampskipet «Bodø» og flere var plisert nede i kjølsvinet der det var en høyde av 1.5 meter. Transporten gikk til Kvenangen i Troms og fangene skal antagelig videre til de tyske festningsanlegg i Finnmark.

For ei tid sia ble det arrestert 40 bryggearbeidere i Oslo som nektet å laste en tysk båt med poteter og grønnsaker tyskerne hadde røvet. Det ble fåfengt truet med represalier og en ny gruppe på 25 mann måtte så til. Da også disse streiket, truet tyskerne med skyting, men heller ikke denne trusselen hjalp.

Til slutt måtte tyskerne bruke krigsfanger til lastingen. Slik handler de norske arbeidere — i dag som i går

Ingen ting er et bedre vitnemål om den alvorlige mangel på menneskemateriell tyskerne lider av på østfronten enn den hektiske propaganda i alle land for «frivillige». Tyskland er båndskrapet. Kvinner går inn i alle stillinger som mennene før hadde og industrien hindres i å falle helt sammen av krigsfanger og utenlandske arbeidere. Her i Norge øver tyskerne hardt press på NS for å drive dem til østfronten. Nylig sendte Quisling en skare av gårde med Jonas Lie i spissen. Utover landet melder en rekke «fylkesledere» og andre størrelser seg med hele sin stab og en rekke sivile NS-folk med fin tittel og navn. Det må i tilfelle være en hard påkjenning for statspartiet. **VI ANDRE ØNSKER DEM RIKTIG GOD REISE OG HÅPER DE VIL VINNE HELTEDØDEN** —

En renegat. På årsdagen for finnes gjenerobring av Enso holdt utenriksminister og tidligere arbeiderleder Tanner en tale, som er karakteristisk både for renegaten sjøl og for de finske brannstiftere som har ført sitt land ut i ulykken. Først kom han med den vanlige redselspropagandaen om Sovjetsamveldets hensikter, som vi har hørt så ofte fra visse hold her heime. Dessuten polemiserer han mot de kretser som mente Finland burde ha holdt seg utafor krigen. Det finnes andre verdier enn fred og økonomisk velstand. Ja, dette sa han virkelig til sitt folk. De framgikk tydelig av talen at de kretsene i landet som arbeider for separatfred er temmelig sterke, men Tanner avviste enhver slik tanke. Og Finland blir hver dag «rikere» på disse «andre verdier».

Ordførerne i alle landets kommuner har nylig fått et rundskriv fra «innenriksdepartementet», der det bl.a. heter nokså bestemt: «Det må ikke gis bevilgninger til annet enn nødvendige kommunale formål, sjøl om det kan skaffes dekning på budsjettet for andre utgifter, eller bevilges bidrag til institusjoner hvis virksomhet ikke direkte kommer kommunen tilgode, sjøl om det er institusjoner som tilhører partiet eller ledes av dette». Det blir kanskje slutt på den gyldne tida at «ordføreren» sitter og bevilger til seg sjøl og sine gelliker. Dette rundskrivet er sendt etter ordre fra tyskerne. De er interessert i at det ikke søles alt for mye.

Det tyske «sikkerhetspoliti» har bestemt at ingen nordmann kan eie eller bruke slaktemaske med patroner uten tillatelse fra politiet. De som har slak-

temaske og patroner må øyeblikkelig levere disse til jakt- og sprengstoffkontoret, heter det. Dermed skulle all fare for opprør i Norge være utryddet for godt.]

Den 2-9 ble det holdt et kvinnemøte i London for Sovjetsamveldet. Der møtte kvinnelige representanter for 18 nasjoner. Norge var representert av en kvinne som nylig hadde kommet fra Norge. Hun uttalte det norske folks takk til Sovjetsamveldet for den samkjensle som var vist Norge og nordmennene i deres kamp og uttalte håpet om et varig vennskap mellom de to land.]

Den vesle frie staten Luxembourg som ble hærtatt av tyskerne i 1940 har nå fått sin mannlige befolkning mobilisert som om landet var en tysk provins. Regjeringen som sitter i London har protestert og lovet hevn for overgrepet og utenriksminister Eden har støttet protesten. Luxembourg er det første hærtatte land der tyskerne har våget å ta dette steget.

Blant «gavene» til Quislings fødselsdag var et kunstnerisk utført veggteppe som avisene meddelte var laget «for anledningen» av Frøydis Håvardsholm. Vi finner rett å opplyse at hun laget teppet til Nidaros-utstillingen i 1930 og kalte det «Olavsteppet». Det er sia ranet fra et museum av nasistene, på samme vis som Quislings sølvservise med innskripsjonen NS ble ranet fra det Norske Selskap

Av Norges 12 000 lærere står nå om lag 400 i «lærersambandet». Det er med andre ord 3 1/3 prosent.